

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
УКРАЇНСЬКО-УГОРСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
Кафедра угорської філології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор українсько-угорського
навчально-наукового інституту

Олександр ШПЕНИК

«26» червня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ УГОРСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність (Спеціалізація) (за наявності)	014.02 Середня освіта. Мова та зарубіжна література (із зазначенням мови)
Освітня програма	Угорська мова і література (мова навчання фахових дисциплін – угорська)
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	угорська

Ужгород 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «**Методики навчання угорської літератури в ЗЗСО**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **01 Освіта/Педагогіка** спеціальності **014 Середня освіта** предметної спеціальності (спеціалізації) (за наявності) **014.02 Середня освіта. Мова та зарубіжна література (із зазначенням мови)** освітньої програми «**Угорська мова і література (мова навчання фахових дисциплін – угорська)**».

Розробники: Гульпа Д.В., к.ф.н., доцент.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри
угорської філології

протокол № 10 від «24» червня 2025 року

Завідувач кафедри Зикань Х.І.

Схвалено науково-методичною комісією
Українсько-угорського навчально-наукового інституту
протокол № 5 від «24» червня 2025 року

Голова науково-методичної комісії Оксана ТАЛАБІРЧУК

© Гульпа Д.В., 2025 р.
© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2025 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3/3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90/90	4	2
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,6/2,9 самостійної роботи студента – 4/4	7/8	3
	Лекції:	
	24/24	
	Практичні (семінарські):	
	20/20	
Вид підсумкового контролю: -/екзамен	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	46/46	

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета. Ознайомлення студентів з методами, способами викладання мови: методами написання плану уроків різного типу; поняттями про фази та обсяг навчального процесу, дидактичні матеріали та посібники. Основна мета предмету - допомога вчителю у виборі типів уроку (основних та особливих); засобів навчання, в організації навчального процесу.

Завдання: Відповідно до поставленої мети головними завданнями курсу методики викладання угорської мови є:

- виховання потреби у вивченні рідної мови;
- ознайомлення студентів з історією викладання угорської мови.

Внаслідок вивчення курсу “Методика викладання угорської мови ” студенти повинні:

знати:

- шляхи розвитку методики як науки;
- основні праці видатних методистів;
- форми, методи і методичні прийоми викладання мови ;
- місце методики мови та літератури в системі підготовки вчителя у вузі;
- методику вивчення різних видів програмового матеріалу;
- психологопедагогічні основи викладання мови.
- критерії оцінювання знань (письмових та усних) з угорської мови по 12-бальній системі

вміти:

- орієнтуватися в методичній літературі;
- скласти календарне та тематично-поурочне планування;
- провести й проаналізувати урок з мови ;
- оцінювати знання учнів (письмові та усні) з угорської мови по 12-бальній системі

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

Шифр НД за ОП	Назва навчальної дисципліни
OK3.	Теорія літератури та основи естетики
OK5	Теоретична граматики угорської мови

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Угорська мова і література», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Досконале володіння угорською мовою для здійснення вільного усного і писемного спілкування, володіння орфографічними, граматичними, фонетичними, стилістичними навичками.	
Уміння будувати висловлювання у певному стилі (розмовному,	

науковому, публіцистичному, художньому), застосовувати норми сучасної угорської літературної мови у мовленнєвій практиці..	
Уміння визначати художню своєрідність творів та творчості письменника загалом із використанням системи основних понять і термінів літературознавства.	
Уміння розуміти закономірності літературного процесу, художнього значення літературного твору у зв'язку з суспільно-літературною ситуацією, літературною критикою і літературною епохою.	
Організація різних форм і способів навчальної, навчально-методичної, наукової, творчої та інших видів діяльності, які певним чином стосуються філології	
Уміння виявляти і аналізувати психічні особливості особистості; складати психологічний портрет особистості; визначати віковий період на підставі психічних та фізіологічних характеристик розвитку; створювати ефективні умови для самореалізації та самовираження учня.	
Володіння основними категоріями педагогіки; методами педагогічних досліджень; змістом і напрямками процесу виховання; закономірностями і принципами навчання; методами навчання; видами і формами навчання; основними напрямками та тенденціями розвитку зарубіжної та української педагогіки.	

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Знати: зміст, специфіку та структуру методики викладання угорської літератури; місце і значення шкільних курсів «Угорська література», її особливу роль у системі сучасної шкільної освіти; психологічні особливості сприймання художнього слова учнями; педагогічні принципи викладання літератури; методи і прийоми викладання; інноваційні педагогічні технології у проекції на вивчення літератури; типи уроків та сучасні вимоги до уроку літератури; специфіку викладання окремих розділів літературної освіти (біографії письменника, позакласного читання, літератури рідного краю, з'ясування теоретико-літературних понять тощо); специфіку сприймання учнями художнього тексту і його шкільний літературознавчий аналіз; особливості вивчення жанрово-стильової специфіки твору; специфіку розвиток усного і писемного мовлення школярів та їхніх творчих здібностей..	
Вміти використовувати систему знань в галузі методики викладання літератури в загальноосвітніх навчальних закладах; застосовувати в практичній діяльності різні методи і прийоми літературознавчого аналізу; осмислювати, застосовувати у практичній діяльності новітні тенденції; володіти умінням пошуку і впровадження інноваційних формі методів роботи. Демонструвати навички вільного використання системи знань з методики викладання літератури; у складанні плану й конспект уроку на основі літературознавчого та методичного аналізу досліджуваної теми; у проведенні уроків, і позакласних заходах; у теоретичному володінні сучасними підходами щодо типології та структури уроків; у теоретичному володінні технологіями організування, навчання й учіння школярів на уроках літератури; у	

визначенні 1,4,5,6. 9-26, 27-32 якості роботи вчителя; у перевірці та оцінюванні письмових робіт учнів; у роботі з підручниками, навчальними посібниками та методичною літературою.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

1. Написання рефератів.
2. Створення презентацій.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усна та письмова.

Форма модульного контролю: письмова контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: усна.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота									Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	50	100
5	5	5	5	5	5	5	5	10		

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота									Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	50	100
5	5	5	5	5	5	5	5	10		

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2		Модуль ...	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	8	40	8	50		
Лабораторні заняття (допуск, виконання та захист)						
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні						
Письмове тестування при	2	10				

тематичному оцінюванні						
...						
Презентація						
Реферат						
Есе						
...						
Модульна контрольна робота	1	50	1	50		
Разом		100		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

До модульної контрольної роботи допускаються студенти, які відвідали не менше 90% аудиторних занять і отримали не менше 60% від можливої кількості балів за поточну роботу. Модульна контрольна робота складається із теоретичних питань та тестів. Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу – 50. За перші три теоретичні питання максимальна кількість балів – 30 (10+10+10). Та 20 балів за 20 тестів (по 1 бал за кожен правильно виконаний тест). Результати модульної контрольної роботи сумуються із балами, отриманими впродовж практичних занять та оцінювання позааудиторної навчальної діяльності у ході поточного оцінювання: 50+50=100 балів.

Критерії оцінювання курсової роботи (проєкту) (у разі потреби)

Не передбачено навчальним планом.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою. Результати роботи студентів впродовж навчального семестру оцінюються в ході поточного контролю в діапазоні від 1 до 50 балів (включно), а результати модульної контрольної роботи оцінюються від 1 до 50 балів (включно). До складання заліку допускаються студенти, які за результатами двох модульних контролів отримали не менше 35 балів. На заліку студенти в усній формі відповідають на питання, які включають у себе весь програмовий матеріал за семестр.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Методика викладання угорської мови. Типи уроків. Підготовка до уроків

Методика викладання угорської літератури. Типи уроків. Підготовка до уроків

Тема 1: Az irodalomtanítás tárgya, feladatai, általános kérdései. Az irodalomtanítás módszerei.

Az előadás során a hallgatók megismerik az irodalomtanítás általános kérdéseit, az irodalomtanítás módszereit.

Тема 2: Tematikus tervezés, a tanmenet terv.

Megismerkedünk a tematikus tervezés és a tanmenet készítésének menetével.

Тема 3: Felkészülés az irodalomórára: óravázlat, óratervezet. Az időbeosztás.

A tanmenet terv, a tankönyvek alapján megtanuljuk az óravázlat, illetve óratervezet készítését.

Тема 4–6 Az irodalomóra fő típusai: vegyes típusú óra, új anyagot közvetítő, begyakorló, ismétlő-rendszerező, ellenőrző.

Tisztázzuk a fő órátípusok felépítését, sajátosságait.

Тема 7: Sajátos jellegű irodalomórák: házi olvasmányokat feldolgozó óra, élő irodalomóra stb.

Kitérünk a versmondó, a dolgozatírás és javítás, a kifejező olvasási stb. órák jellemzőire. Az élő irodalomóra.

Тема 8: Az óratervezés.

A legújabb, tantervnek megfelelően tanmenettervet készítünk, megismerkedünk a tematikus tervezés módszerével.

Тема 9: Az irodalomóra elemzése. Az elemzés szempontjai.

Tisztázzuk az óraelemzés szempontjait

Модуль 2

Тема 10: A tanórán és az iskolán kívüli munka.

Kitérünk a szakkörök, a felzárkóztató foglalkozások és versenyek szervezésének fontosságára.

Тема 11–12: Az irodalmi művek feldolgozása. A műelemzés szempontjai. A tartalom és a forma egysége a műelemzésben.

Megismerkedünk a műelemzés szempontjaival: a téma, a gondolatmenet, az üzenet megfogalmazása. Cselekményvázlat, szerkezeti vázlat.

Тема 13: A lírai művek elemzése. Az elemzés menete.

Kitérünk a tájlíra, a politikai líra és a szerelmi költészet elemzési sajátosságaira.

Тема 14–16: Az epikai művek elemzése: kisépikai költemény elemzése, verses nagyepikai mű elemzése, a prózai epikai művek elemzése.

Tisztázzuk a kisépikai lírai, verses nagyepikai, kisépikai prózai, nagyepikai prózai művek elemzésére.

Тема 17–18: A drámai művek elemzése

Az általános és a középiskolai tantervnek megfelelően elemezzük a drámai műfajok típusait.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання:					
	у тому числі					
	Усього	лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
1-й семестр						
Модуль 1						

Тема 1. Az irodalomtanítás tárgya, feladatai, általános kérdései. Az irodalomtanítás módszerei.	2	2				7
Тема 2. Tematikus tervezés, a tanmeneterv	4	2	2			7
Тема 3. Felkészülés az irodalomórára: óravázlat, óratervezet. Az időbeosztás	4	2	2			7
Тема 4–6. Az irodalomóra fő típusai: vegyes típusú óra, új anyagot közvetítő, begyakorló, ismétlő-rendszerező, ellenőrző.	6	6				7
Тема 7. Sajátos jellegű irodalomórák: házi olvasmányokat feldolgozó óra, élő irodalomóra stb	4	2	2			6
Тема 8. Az óratervezés	4	2	2			7
Тема 9. Az irodalomóra elemzése. Az elemzés szempontjai	2	2				7
Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за модуль	28	18	10			48
Модуль 2						
Тема: 10 A tanórán és az iskolán kívüli munka.	2	2				10
Тема 11–12. Az irodalmi művek feldolgozása. A műelemzés szempontjai. A tartalom és a forma egysége a műelemzésben.	6	4	2			10
Тема 13. A lírai művek elemzése. Az elemzés menete	4	2	2			10
Тема 14–16. Az epikai művek elemzése: kisépikai költemény elemzése, verses nagyepikai mű elemzése, a prózai epikai művek elemzése	8	6	2			10
Тема 17–18. A drámai művek elemzése	4	4				8
Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за модуль	22	18	8			48

6.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Az irodalomtanítás tárgya, feladatai, általános kérdései.	2	
2.	Az irodalomóra fő típusai	2	
3.	Sajátos jellegű irodalomórák	2	
4-5-	Az irodalmi művek feldolgozása. A műelemzés szempontjai	4	
6.	A lírai művek elemzése	2	
7.	Az epikai művek elemzése	2	
8.	A drámai művek elemzése	2	
9.	Felkészülés az irodalomórára: óravázlat, óratervezet.	2	
Всього		18	

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
-------	------------	-----------------

		денна	заочна
1.	Általános és középiskolai irodalom tankönyvek.	7	
2.	Az irodalom tanítás módszerei.	7	
3.	Az készségek és képességek fejlesztése: befogadás, kifejezőképesség, beszédkultúra.	7	
4.	Az irodalmi nevelés tervezése: tematikus tervezés, a tanmenet.	7	
5.	Vegyes típusú irodalomóra. Új anyagot közvetítő óra. Ellenőrző óra. Begyakorló óra. Ismétlő-rendszerező óra.	8	
6.	Felkészülés a tanítási órára. Óraterv, óravázlat	8	
7.	Az óraelemzés követelményei.	8	
8.	A lírai művek elemzése.	7	
9.	A prózai művek elemzése.	7	
10.	A drámai művek elemzése.	9	
11.	A tanórán és az iskolán kívüli munka.	7	
12.	Az óra felépítése, mozzanatai, időbeosztás.	7	
13.	Az irodalom óra főbb típusai.	7	
Всього		96	

6.5. Індивідуальні завдання (у разі потреби)

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА (у разі потреби)

Технічні засоби: проектор.

Обладнання: дошка.

Програмне забезпечення -.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

- *Cserhalmi Zsuzsa.* Amit az irodalomtanításról tudni kéne (részletek). – Bp.: Korona Kiadó, 2000.
- *Gaál Éva – Hámor Jánosné – Papp Gabriella.* Anyanyelv és irodalom. – Bp., 2000.
- *Hoffmann Ottó.* Útkeresés a fogalmazástanításban. – Bp.: 1985.
- *Makay Gusztáv.* Irodalomtanítás. – Bp., 1961. –
- *Muszty László.* Az általános iskolai irodalomtanítás módszertana. – Bp.: Tankönyvkiadó Vállalat, 1967. – 263 o.
- *Sipos Lajos szerk.* Irodalomtanítás I-II. – Bp., 1994. – 99–119.o.
- *Vörös József.* Irodalomtanítás (Az általános és középiskolában). – Bp.: Nemzeti Tankönyvkiadó, 2008. – 306 o.

Допоміжна література

- ❖ *Golubkov.* Az irodalomtanítás módszertana. – Bp.: Közoktatásügyi Kiadóvállalat, 1951. – 532 o.
- ❖ *Kiss Tamás.* A lírai mű megközelítése. – Bp., 1969.
- ❖ *Lakócai Gábor.* Verstan középiskolásoknak és felvételizőknek. – Debrecen, 2001.
- ❖ *Pethőné Nagy Csilla.* Módszertani kézikönyv. Befogadásközpontú és kompetenciafejlesztő irodalomtanítás (részletek). – Bp.: Korona Kiadó, 2005.
- ❖ *Pusztay Ferenc.* Anyanyelvünk és az irodalomtanítás. In: MNy., 76. – 299–303.o.
- ❖ *Veszprémi László.* Didaktika. – Szeged, 2000.

- ❖ *Irodalom (magyar és világirodalom).* Tanterv 5–12. osztály. – Csernivci, 2005.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.flaccus.hu/opencms/opencms/Konyvesbolt/Temakoronkent/TartalomReszletek.jsp;jsessionid=691D3F0CC3615A5E3CD5EDD1931C3887?konyv=7863>
2. <http://www.ofi.hu/tudastar/irodalomtanitas>
3. http://bookline.hu/product/home.action?id=2100996397&type=10&v=Nemes Istvan Az irodalomtanitas_modszertana

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами
(Додаток___).

(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами
(Додаток___).

(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами
(Додаток___).

(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами
(Додаток___).

(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

